МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва та бізнес-технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри підприємництва
та бізнес-технологій
протокол № 1 від «01» 09. 2026 р.

Завідувач кафедри
_____ / С. Ю. СОКОЛЮК

ПОГОДЖЕНО
Гарант освітньої програми
«Агроінженерія»

_____ / А. В. ВОЙТІК

«01» вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«УПРАВЛІННЯ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: H «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

Спеціальність: H7 «Агроінженерія»

Предметна спеціальність (спеціалізація): не передбачено

Освітня програма: «Агроінженерія»

Факультет: інженерних та прикладних технологій

Умань – 2026

Робоча програма освітнього компонента «Управління аграрного підприємства» для здобувачів вищої освіти спеціальності H7 «Агроінженерія» освітньої програми «Агроінженерія». – Умань: УНУ, 2026. – 16 с.

Розробник: Присяжна Л. В., старший викладач кафедри підприємництва та бізнес-технологій, кандидат економічних наук.

Відомості про розгляд і затвердження наведено на титульній сторінці.

© Уманський національний університет, 2026
© Л. В. Присяжна, 2026

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показника	Форма здобуття освіти	
	денна	заочна
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Обов'язковий	Обов'язковий
Галузь знань: H «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»	Рік підготовки: 1-й	Рік підготовки: 1-й
Спеціальність: H7 «Агроінженерія»	Семестр: 2-й	Семестр: 2-й
Предметна спеціальність (спеціалізація): не передбачено	Лекції: 12 год.	Лекції: 6 год.
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Практичні: 18 год.	Практичні: 6 год.
Загальна кількість годин – 90	Лабораторні: –	Лабораторні: –
Мова викладання: українська (тема 7 – англійською мовою)	Самостійна робота: 60 год.	Самостійна робота: 78 год.
Пререквізити:	Індивідуальне завдання: не передбачено	Індивідуальне завдання: не передбачено
Постреквізити:	Вид контролю: залік	Вид контролю: залік

2. МЕТА, ПЕРЕДУМОВИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна «Управління аграрного підприємства» належить до обов'язкових дисциплін професійної та практичної підготовки, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Мета освітнього компонента – формування здатності аналізувати стан аграрного підприємства, обґрунтовувати управлінські рішення та оптимізувати матеріальні, інформаційні й фінансові потоки для підвищення результативності та прибутковості з урахуванням вимог законодавства.

Компетентності:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва та у процесі навчання, що передбачає застосування визначених теорій та методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов і вимог.

Загальні: ЗК4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові: ФК1. Здатність розв'язувати складні управлінські задачі та проблеми в сфері сільськогосподарського виробництва. ФК9. Здатність використовувати методи управління й планування матеріальних та пов'язаних з ними інформаційних і фінансових потоків для підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Результати навчання:

Шифр ПРН ОП	Результат навчання	Методи навчання	Методи / засоби оцінювання
ПРН 3	Знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності.	Лекція, проблемна лекція, практичні заняття, нормативні дискусії	А1. Нормативно-правовий управлінський кейс; А5. Модульний контроль 1; залік.
ПРН 5	Приймати обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення прибутковості підприємства.	Лекція, ситуаційні вправи, мозкові атаки, практичні кейси	А2. Аналітична управлінська записка (SWOT/PEST-аналіз); А3. Фінансово-економічний розрахунок; залік.
ПРН 13	Здійснювати ефективне управління та оптимізацію матеріальних потоків.	Лекції, розрахункові практичні заняття, моделювання процесів	А4. Розрахунково-логістичне завдання; А6. Модульний контроль 2 (денна) / Контрольна робота (заочна); залік.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА»

Тема 1. Теоретичні основи управління. Предмет та сфера компетенції управління аграрного підприємства

Сутність та зміст понять «управління», «менеджмент». Історія виникнення. Основні школи наукового управління. Сучасні концепції розвитку науки управління.

Сутність понять «управління аграрного підприємства», «аграрний менеджмент». Об’єкт та предмет дисципліни. Цілі та завдання аграрного управління. Менеджер і його функції. Менеджер аграрної сфери, формування професійної компетентності фахівця аграрної сфери.

Тема 2. Особливості функціонування аграрного менеджменту. Бізнес-середовище господарюючих суб’єктів в агропромисловому виробництві

Необхідність та актуальність впровадження науки управління у практику господарювання підприємств агропромислового комплексу (АПК). Особливості управління аграрними підприємствами. Роль та місце аграрного менеджменту в управлінні макроекономічними процесами в агропромисловому виробництві. Аграрний менеджмент у вирішенні збалансованого розвитку регіональних АПК. Нормативно-правове забезпечення функціонування агропромислового виробництва. Імплементація міжнародного законодавства.

Форми власності та організації бізнесу в агропромисловому виробництві. Організації та сутність управління ними. Характеристика внутрішнього середовища організації. Зовнішнє оточення в аграрному бізнесі та його характеристика. Органи управління природокористуванням і охороною навколишнього середовища.

Тема 3. Загальні принципи управління в АПК. Малі, середні та великі підприємства, їх переваги й обмеження в агропромисловому виробництві

Сутність загальних принципів управління. Децентралізація і централізація управління в АПК України. Методологія обґрунтування рівня централізації функцій, прав і відповідальності. Суть демократизації в управлінні.

Економічна сутність і функції малих, середніх та великих підприємств. Розвиток і взаємодія малого, середнього та великого бізнесу в аграрному секторі економіки. Перспективи розвитку малих аграрних підприємств в Україні. Вертикально-горизонтальні комунікаційні зв'язки в системі управління агропромисловим розвитком. Комплексні програми розвитку малого і середнього підприємництва.

Тема 4. Прийняття та реалізація управлінських рішень в агропромисловому виробництві

Зміст і стадії процесу прийняття управлінських рішень. Види управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень в агропромисловому виробництві. Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень. Механізми прийняття управлінських рішень в аграрній сфері економіки України.

Сутність моделювання. Можливість та необхідність здійснення моделювання в агропромисловому виробництві. Різновиди моделей. Теорія ігор. Модель теорії черг. Модель управління запасами. Інші моделі управління в АПК.

Тема 5. Особливості формування стратегії управління аграрним підприємством

Сутність та зміст функції планування. Формування мети та виокремлення цілей для різних рівнів управління. Особливості вироблення стратегій адекватних умовам агропромислового виробництва в Україні. Шляхи і методи досягнення мети. Особливості стратегічного управління організації. Бюджетування у реалізації стратегічних планів. Перспективи розвитку стратегічного планування підприємств АПК України. Сутність та зміст функції організації. Особливості перебудови організаційних структур

підприємств АПК. Види організаційних структур та їх характеристика. Поняття та зміст функції мотивації. Використання теорій мотивації у практиці управління аграрними підприємствами. Контроль як одна з пріоритетних функцій управління. Види контролю. Процес організації контролю та забезпечення його ефективності. Основні етапи контролю. Роль функції координації в системі управління виробництвом сільськогосподарської продукції.

Змістовий модуль 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Тема 6. Управління агропромисловим виробництвом: створення та функціонування операційної системи

Поняття і сутність операційної системи. Види операційних систем. Проблеми створення операційної системи. Складові операційних систем в аграрному менеджменті. Фактори, що впливають на уникнення «симптомів» кризової ситуації при утворенні та функціонуванні аграрних підприємств. Планування випуску продукції. Управління матеріальними запасами. Специфіка оперативного управління виробництвом.

Сутність управління якістю праці та продукції. Суб'єкти і об'єкти якості праці та продукції. Комплексна система управління якістю праці та продукції, її структура, підсистеми. Характеристика підсистем. Органи управління якістю праці і продукції. Стандарти-нормативи якості праці та продукції. Функції управлінського персоналу з питань якості праці та продукції. Моделі оцінки якості праці та продукції. Карти оцінок.

Тема 7. Управління трудовими ресурсами аграрного сектора економіки. Соціальна відповідальність та етика в аграрному бізнесі [Topic 7. Management of labor resources of the agrarian sector of the economy. Social responsibility and ethics in agrarian business]*

Поняття менеджменту трудових ресурсів. Планування (формування) трудових ресурсів. Розвиток трудових ресурсів в АПК України. Тенденції на ринку праці в аграрному секторі економіки України.

Соціальна відповідальність аграрного бізнесу. Принципи соціальної відповідальності та етичної поведінки. Системна модель управління соціальною відповідальністю аграрного бізнесу. Етика і сучасне управління [Concept of management of labor resources. Planning (formation) of labor resources. Development of labor resources in the agricultural sector of Ukraine. Trends in the labor market in the agrarian sector of the economy of Ukraine. Social responsibility of agrarian business. Principles of social responsibility and ethical

behavior. Systemic model of management of social responsibility of agrarian business. Ethics and modern management].

Тема 8. Управління витратами як резерв для підвищення ефективності діяльності аграрного підприємства**

Витрати виробництва. Класифікація витрат. Групування витрат за статтями. Методи обліку та управління операційними витратами. Технологія управління витратами. Задачі системи управління витратами. Компоненти системи управління витратами аграрного підприємства. Удосконалення системи прийняття управлінських рішень щодо управління операційними витратами з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Тема 9. Управління фінансами в агропромисловому виробництві

Сутність фінансового менеджменту. Структура фінансового менеджменту на підприємствах АПК. Поняття «фінансові ресурси». Особливості формування фінансових ресурсів в АПК України. Механізм функціонування фінансового менеджменту підприємств АПК. Заходи органів державного управління та місцевого самоврядування щодо покращання фінансово-економічного стану аграрних підприємств.

Інструменти фінансування аграрного бізнесу: традиційне банківське кредитування; вексельне фінансування (товарний кредит); аграрні розписки; лізинг; державне фінансування.

Тема 10. Управління результативністю і діагностика системи управління аграрного підприємства

Результативність організаційних формувань АПК і аграрного менеджменту: сутність, взаємозв’язок з цілями і задачами. Сутність системи управління і результативність аграрних формувань. Механізм управління результативністю. Стратегія і тактика управління результативністю. Ефективність як критерій оцінки результативності управління аграрного підприємства.

* лекційне та практичне заняття проводиться англійською мовою

** залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	лек.	пр.	лаб.	інд.	с.р.	усього	лек.	пр.	лаб.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни «Управління аграрного підприємства»												
Тема 1. Теоретичні основи управління. Предмет та сфера компетенції управління аграрного підприємства	8	1	1	–	–	6	8	1	–	–	–	7
Тема 2. Особливості функціонування аграрного менеджменту. Бізнес-середовище господарюючих суб'єктів в агропромисловому виробництві	8	1	1	–	–	6	8	1	–	–	–	7
Тема 3. Загальні принципи управління в АПК. Малі, середні та великі підприємства, їх переваги й обмеження в агропромисловому виробництві	9	1	2	–	–	6	9	–	1	–	–	8
Тема 4. Прийняття та реалізація управлінських рішень в агропромисловому виробництві	9	1	2	–	–	6	10	1	1	–	–	8
Тема 5. Особливості формування стратегії управління аграрним підприємством	10	2	2	–	–	6	9	1	–	–	–	8
Разом за змістовим модулем 1	**44**	**6**	**8**	**–**	**–**	**30**	**44**	**4**	**2**	**–**	**–**	**38**
Змістовий модуль 2. Забезпечення ефективності управління виробництвом в аграрному секторі економіки України												
Тема 6. Управління агропромисловим виробництвом: створення та функціонування операційної системи	9	1	2	–	–	6	9	–	1	–	–	8
Тема 7. Управління трудовими ресурсами аграрного сектора економіки. Соціальна відповідальність та етика в аграрному бізнесі*	9	1	2	–	–	6	9	–	1	–	–	8
Тема 8. Управління витратами як резерв для підвищення ефективності діяльності аграрного підприємства**	10	2	2	–	–	6	9	1	–	–	–	8

Тема 9. Управління фінансами в агропромисловому виробництві	9	1	2	–	–	6	10	1	1	–	–	8
Тема 10. Управління результативністю і діагностика системи управління аграрного підприємства	9	1	2	–	–	6	9	–	1	–	–	8
Разом за змістовим модулем 2	**46**	**6**	**10**	**–**	**–**	**30**	**46**	**2**	**4**	**–**	**–**	**40**
Індивідуальне завдання (контрольна робота)	–	–	–	–	–	–	-	–	–	–	-	–
Усього годин	**90**	**12**	**18**	**–**	**–**	**60**	**90**	**6**	**6**	**–**	**-**	**78**

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Денна форма, год.	Заочна форма, год.
1	Тема 1. Теоретичні основи управління. Предмет та сфера компетенції управління аграрного підприємства	1	–
2	Тема 2. Особливості функціонування аграрного менеджменту. Бізнес-середовище господарюючих суб'єктів в агропромисловому виробництві	1	–
3	Тема 3. Загальні принципи управління в АПК. Малі, середні та великі підприємства, їх переваги й обмеження в агропромисловому виробництві	2	1
4	Тема 4. Прийняття та реалізація управлінських рішень в агропромисловому виробництві	2	1
5	Тема 5. Особливості формування стратегії управління аграрним підприємством	2	–
6	Тема 6. Управління агропромисловим виробництвом: створення та функціонування операційної системи	2	1
7	Тема 7. Управління трудовими ресурсами аграрного сектора економіки. Соціальна відповідальність та етика в аграрному бізнесі*	2	1
8	Тема 8. Управління витратами як резерв для підвищення ефективності діяльності аграрного підприємства**	2	–
9	Тема 9. Управління фінансами в агропромисловому виробництві	2	1
10	Тема 10. Управління результативністю і діагностика системи управління аграрного підприємства	2	1
	Разом	**18**	**6**

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Завдання / тема	Денна, год.	Заочна, год.
Модуль 1	Нормативно-правовий кейс: аналіз відповідності управлінського рішення вимогам законодавства АПК (ПРН 3)	12	14
Модуль 1	SWOT/PEST-аналіз бізнес-середовища агроформування та Стратегічна управлінська записка (ПРН 5)	18	21
Модуль 2	Практичне завдання з оптимізації матеріальних та інформаційних потоків агропідприємства (ПРН 13)	12	14
Модуль 2	Фінансово-економічний розрахунок та оцінка витрат за операційними центрами (ПРН 5)	18	21
Разом	Формування портфоліо прикладних управлінських продуктів	60	70
	Разом	**60**	**70**

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Денна форма здобуття освіти: Не передбачено.
Заочна форма здобуття освіти: Не передбачено.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

– **Лекція** – основна форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

– **Проблемна лекція** – спрямована на розвиток логічного мислення студентів; коло питань теми обмежується двома – трьома ключовими моментами, студентам роздається друкований матеріал з виділенням головних висновків, даються питання для самостійного міркування.

– **Практичне заняття** – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

– **Дискусії** – обмін думками і поглядами учасників по темі, що розглядається; розвивають мислення, допомагають формувати висновки, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

– **Мозкові атаки** – метод розв’язання невідкладних завдань за дуже обмежений час, сутність якого полягає в тому, щоб за невеликий проміжок часу висловити якнайбільшу кількість ідей, обговорити і здійснити їх колекцію.

– **Презентації** – виступи перед аудиторією для представлення досягнень роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань за допомогою мультимедійних засобів.

– **Банк візуального супроводження** – лекції та практичні заняття забезпечуються мультимедійними презентаціями; забезпечується доступ студентів до комп’ютерної техніки та Інтернету.

– **Дистанційні технології навчання** – здійснюються з використанням системи управління навчанням Moodle; у разі запровадження обмежень проводяться відеоконференції на платформах Zoom, Google Meet.

11. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання сформована відповідно до Положення Університету про оцінювання результатів навчання. Формою підсумкового контролю є залік; підсумкова оцінка визначається в межах 100 балів за результатами поточного (модульного) контролю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; повнота, якість і вчасність виконання завдань для самостійного опрацювання та результати їх захисту. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Обов’язковими є модульні контролі (денна форма) та контрольна робота (заочна форма). Залік виставляється здобувачу, який виконав обов’язкові роботи та набрав не менше 60 балів. У разі невиконання завдань поточного контролю з об’єктивних причин здобувач має право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Здобувач, який не з’явився на модульну контрольну роботу без поважних причин, отримує нуль балів; перескладання допускається у строки, встановлені викладачем. Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням з викладачем і з дозволу декана факультету.

Здобувач, який набрав 35–59 балів (FX), допускається до повторного складання: у терміни, визначені деканатом, він перескладає невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю. У разі набрання 0–34 балів (F) дисципліна вивчається повторно.

11.1. Розподіл балів за формою підсумкового контролю «екзамен»

Не застосовується (форма підсумкового контролю – залік).

11.2. Розподіл балів за формою підсумкового контролю «залік»

Оцінювана робота	Результати, що перевіряються	Денна, макс. бал	Заочна, макс. бал
А1. Нормативно-правовий управлінський кейс	ПРН 3	15	15
А2. Аналітична управлінська записка (SWOT/PEST-аналіз)	ПРН 5	20	20
А3. Фінансово-економічний розрахунок витрат і прибутковості	ПРН 5	20	20
А4. Розрахунково-логістичне завдання з управління матеріальними потоками	ПРН 13	20	20
А5. Модульний контроль 1	ПРН 3, ПРН 5	10	5
А6. Модульний контроль 2 (денна) / Контрольна робота (заочна)	ПРН 13	15	20
Усього (Залік)	Усі ПРН ОК (ПРН 3, 5, 13)	100	100

11.3. Розподіл балів за курсову роботу / проєкт, практику або інший самостійний освітній компонент

Не застосовується.

11.4. Критерії оцінювання

Вид роботи	Критерії оцінювання	Рівні виконання / показники якості	Макс. бал
А1. Нормативно-правовий кейс	Повнота врахування норм аграрного законодавства; точність посилань; аргументованість правового висновку.	13–15 б.: без помилок, глибокий аналіз законодавства; 10–12 б.: незначні неточності; 7–9 б.: частковий аналіз; 1–6 б.: поверхово; 0 б.: відсутній доказ.	15
А2. Аналітична управлінська записка	Глибина SWOT/PEST-аналізу; обґрунтованість альтернатив; логіка висновків щодо стратегії підприємства.	18–20 б.: системний аналіз середовища з чіткими альтернативами; 14–17 б.: достатній аналіз з дрібними недоліками; 10–13 б.: частковий; 1–9 б.: фрагментарний; 0 б.: не подано.	20
А3. Фінансово-економічний розрахунок	Точність розрахунку витрат, собівартості, прибутковості та окупності; обґрунтованість вибору управлінського рішення.	18–20 б.: розрахунки бездоганні, висновок обґрунтований; 14–17 б.: дрібні арифм. неточності; 10–13 б.: частково вірно; 1–9 б.: суттєві помилки; 0 б.: відсутній.	20
А4. Розрахунково-логістичне завдання	Коректність схеми матеріальних потоків; оптимізація запасах та	18–20 б.: оптимізаційна модель повністю коректна; 14–17 б.: незначні похибки; 10–13 б.: базова схема; 1–9	20

	витрат; чіткість презентації розрахунку.	б.: слабкий результат; 0 б.: не виконано.	
А5 / А6. Модульний контроль / Контрольна робота	Точність і повнота відповідей на письмові та тестові питання; володіння термінологією.	100–90% правильності — макс. бал; 89–75% — 80% балу; 74–60% — 60% балу; менше 60% — незараховано.	10 / 15 (20)

11.5. Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Національна оцінка для екзамену, курсової роботи / проєкту, практики	Національна оцінка для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	зараховано
74–81	C	добре	зараховано
64–73	D	задовільно	зараховано
60–63	E	задовільно	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента

12. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Оцінювана робота	Конкретний режим використання ШІ та підтвердження самостійності
А1. Нормативно-правовий кейс	Обмежено дозволено з декларуванням для пошуку структури та форматування. Всі закони, нормативи та реквізити перевіряються здобувачем за офіційними реєстрами ВРУ zakon.rada.gov.ua. Подання згенерованих неіснуючих норм заборонено.
А2. Аналітична управлінська записка (SWOT/PEST)	Обмежено дозволено з декларуванням для генерації первинних ідей та структурування SWOT/PEST-матриці. Оцінку факторів, розрахунок вагових коефіцієнтів та фінальний вибір стратегії виконує і захищає здобувач.
А3. Фінансово-економічний розрахунок	Обмежено дозволено для роз'яснення формул чи написання скриптів/макросів в Excel. Усі вихідні дані, ціни, нормативи та безпосередній математичний розрахунок здійснюються і подаються здобувачем.
А4. Розрахунково-логістичне завдання	Обмежено дозволено з декларуванням для побудови графічних схем матеріальних потоків. Оптимізаційні розрахунки та аналіз матеріалоємності виконуються самостійно.
А5 / А6. Модульний контроль	Заборонено. Використання генеративного ШІ та недозволених зовнішніх джерел під час письмового/тестового контролю є порушенням академічної доброчесності.

13. МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичні матеріали:

1. Фротер О. С. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та для виконання самостійної роботи з дисципліни «Управління аграрного підприємства» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 208 «Агроінженерія». Умань, УНУС. 2022.

2. Фротер О. С. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи та написання контрольних робіт з дисципліни «Управління аграрного підприємства» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 208 «Агроінженерія». Умань, УНУС. 2022.

Обладнання, програмне забезпечення: мультимедійне обладнання; комп'ютерна техніка з доступом до мережі Інтернет.

Електронний навчальний курс: Фротер О. С. Управління аграрного підприємства. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Управління аграрного підприємства» (система Moodle).

Інші ресурси: платформи Zoom, Google Meet.

14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Аграрний менеджмент: практикум: навч. посібник / Г. М. Запша, В. Г. Курносенко, М. П. Сахацький, Г. І. Дідур та ін.; за ред. Г. М. Запши, В. Г. Курносенка, М. П. Сахацького. Одеса: Інтерпрінт, 2017. 270 с.

2. Дем'яненко С. І. Аграрний менеджмент: підручник. Київ: КНЕУ, 2018. 520 с.

3. Дем'яненко С. І., Кудлай В. Г. Менеджмент агропромислових формувань: навч. посібник (практикум). Київ: КНЕУ, 2014. 262 с.

4. Економічна теорія: навч. посібник / Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С., Котвицька Н. М., Нестерчук Я. А., Пенькова О. Г., Ревуцька А. О., Смолій Л. В., Фицик Л. А., Фротер О. С. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 720 с.

5. Калетнік Г. М., Даниленко А. С., Варченко О. М., Ціхановська В. М. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. 688 с.

6. Калетнік Г. М., Колесов О. С., Недбалюк О. О. Операційний менеджмент: навч. посібник. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. 304 с.

7. Конкурентоспроможність аграрного підприємства: навч. посібник / А. С. Даниленко, О. І. Шемігон та ін. Біла Церква: БНАУ, 2018. 248 с.

8. Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом: навч. посібник. Вид. 2-ге, переробл. і доповн. Київ: Кондор, 2015. 308 с.

9. Кустріч Л. О. Стратегічне управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2018. 416 с.

10. Мазур В. А., Кубай О. Г., Мельник А. В. Особливості управління фінансовим потенціалом аграрних підприємств в умовах трансформаційних змін в економіці. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 10 (38). С. 119–132.

11. Непочатенко О. О. Організаційно-економічні механізми кредитування аграрних підприємств: монографія. Умань: УВПП, 2007. 456 с.

12. Петренко Н. О., Кустріч Л. О., Гуменюк М. О. Управління проектами: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2017. 244 с.

13. Польова О. Л., М'ярковська А. С. Оцінка ефективності управління власним капіталом підприємства. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2016. № 8. С. 27–34.

14. Мазур К. В., Кубай О. Г. Менеджмент аграрного підприємства: навч. посібник. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 284 с.

15. Стець Н. В., Стець С. Є. Управління персоналом як складова система аграрного менеджменту. Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки». 2018. Том 3. № 83. URL: http://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/view/575/581.

16. Рябенко Г. М., Бондаренко І. Д. Особливості управління діяльністю аграрних підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 13. С. 356–359.

Додаткові:

17. Березін О., Плотник О. Економічний потенціал аграрних підприємств: механізми формування та розвитку. Полтава: Інтер Графіка, 2012. 221 с.

18. Дудар А. В. Прийняття рішень в управлінні підприємством. Регіональна бізнес-економіка та управління. 2013. № 1 (37). С. 62–65.

19. Іванова Н. А., Фротер О. С. Системна модель управління соціальною відповідальністю аграрного бізнесу. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 22. URL: http://global-national.in.ua/issue-22-2018.

20. Квасній Л. Антикризове управління економічним потенціалом. Бізнес Інформ. 2012. № 5. С. 248–250.

21. Кондратюк О. М., Школа О. В. Синергія інформації в управлінні витратами підприємства. Держава та регіони. 2010. № 6. С. 253–255.

22. Краснорyцький О. О., Руденко С. В. Концептуальні підходи до управління економічним потенціалом аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки. 2016. Т. 1. № 3. С. 77–84.

23. Круш Н. П., Мурін О. О. Напрями та резерви підвищення прибутковості діяльності вітчизняних підприємств в умовах невизначеності. Сучасні проблеми економіки і підприємництво. 2019. Вип. 23. С. 130–139.

24. Пархоменко Л. А., Загороднюк О. В., Малюга Л. М., Фротер О. С. Удосконалення системи прийняття управлінських рішень щодо управління операційними витратами з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Ефективна економіка. 2022. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10010.

25. Пархоменко Л. А., Малюга Л. М., Фротер О. С., Нижник І. О. Управління витратами як резерв для підвищення ефективності діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2021. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9754.

26. Пархоменко Л. А., Малюга Л. М., Фротер О. С., Нижник І. О. Методи обліку та управління операційними витратами. Економіка та держава. 2022. № 1. С. 50–54.

27. Пархоменко Л. А., Фротер О. С., Осіпова А. А. Еволюція концепції соціальної відповідальності бізнесу в контексті розвитку економічної думки. Інфраструктура ринку. 2021. № 62. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/62_2021/3.pdf.

28. Пронько Л. М., Кулик Н. М. Напрями реалізації державної підтримки аграрного сектору економіки в ринкових умовах господарювання. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 1 (41). С. 23–32.

29. Ревуцька А. О., Фротер О. С. Ефективність функціонування аграрних формувань як джерело їх соціальної відповідальності. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2019. Вип. 95. Ч. 2. С. 185–197.

30. Семенда Д. К., Тупчій О. С., Фротер О. С. Значення аграрних товаровиробників в забезпеченні розвитку сільських територій. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Умань: УНУС, 2016. Вип. 87. Ч. 2: Економіка. С. 311–319.

31. Семенда Д. К., Коротєєв М. А., Семенда О. Вс., Семенда О. В. Економіка підприємства: навч. посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 246 с.

32. Туз О. К., Бурковська А. В. Організація системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 8. С. 644–646.

33. Фіщук Н. Ю. Необхідність використання діагностики в системі антикризового менеджменту підприємств галузі АПК. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 1. С. 7–22.

34. Фротер О. С. Удосконалення методичного забезпечення оцінки соціальної активності суб'єктів аграрного бізнесу. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. № 3. С. 150–154. URL: http://easterneurope-ebm.in.ua/journal/3_2016/31.pdf.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотеки та науково-інформаційні центри України. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html.

2. Верховна Рада України. URL: https://www.rada.gov.ua.

3. Вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org.

4. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua.

5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua.

16. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результати навчання, здобуті в інших закладах освіти, за програмами академічної мобільності, а також у неформальній та інформальній освіті, можуть бути визнані та перезараховані за умови їх відповідності результатам навчання цього освітнього компонента відповідно до локальних нормативних актів Університету щодо визнання результатів навчання та академічної мобільності.

ПРН	Дія здобувача	Оцінювана робота	Критерії якості	Бали	Режим ШІ
ПРН 3	Застосовувати норми законодавства	Нормативно-правовий кейс	Відповідність нормам АПК, точність юридичних посилань	15 б.	Обмежено (перевірка)
ПРН 5	Приймати обґрунтовані рішення	Аналітична записка / Фінансовий розрахунок	Обґрунтованість рішення, розгляд альтернатив, точність	30 б.	Обмежено (декларація)
ПРН 13	Оптимізувати матеріальні потоки	Практичне розрахункове завдання	Правильність розрахунку, логістика матеріальних потоків	20 б.	Обмежено (без математики)

17. ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕГЛЯД І ЗМІНИ

Навчальний рік	Дата перегляду	Короткий зміст змін / підстава

2026/2027	«01» 09 2026 р.	Робочу програму оформлено за типовою формою відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в УНУ; форму підсумкового контролю змінено на залік відповідно до ОП «Агроінженерія» 2026 р.; узгоджено розподіл годин.